

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методично-правове забезпечення фізичної культури в закладах освіти

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Освітня програма	<u>«Середня освіта (Фізична культура)»</u>
Предметна спеціальність	<u>A4.11 Середня освіта (Фізична культура)</u>
Спеціальність	<u>A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)</u>
Галузь знань	<u>A Освіта</u>

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 6 від “19” лютого 2026 р.

ЗМІСТ

1.	Загальна інформація	3
2.	Анотація до навчальної дисципліни	3
3.	Мета та цілі навчальної дисципліни	3
4.	Програмні компетентності та результати навчання	3
5.	Організація навчання	4
6.	Система оцінювання навчальної дисципліни	5
7.	Політика навчальної дисципліни	7
8.	Рекомендована література	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методично-правове забезпечення фізичної культури в закладах освіти
Викладач (і)	Ковальчук Лідія Валеріївна кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Контактний телефон викладача	+380993761646
E-mail викладача	lidiia.kovalchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Методично-правове забезпечення фізичної культури в закладах освіти» спрямована на ознайомлення студентів із нормативно-правовими основами регулювання фізичної культури в освітніх закладах, методичними підходами до організації навчального процесу, плануванням навчальної діяльності відповідно до сучасних освітніх стандартів та вимог законодавства.

Розглядаються питання правового регулювання фізичної культури, ліцензування та акредитації освітніх програм, стандартизації навчального процесу, оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я здобувачів освіти.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: Формування у студентів професійних компетентностей щодо методичного та нормативно-правового забезпечення фізичної культури в закладах освіти.

Завдання дисципліни:

Ознайомити студентів із нормативно-правовими актами, що регламентують фізичне виховання в Україні;

Надати знання про сучасні методики організації фізичної культури в закладах освіти;

Розвинути вміння застосовувати нормативні документи на практиці;

Ознайомити з критеріями оцінювання та контролю фізичної підготовленості школярів і студентів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ІК Здатність компетентно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти, зокрема, фізичної культури або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу.

Загальні компетентності

ЗК 2 – Уміння застосовувати знання в практичних ситуаціях, нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті рішення, адаптуватися та діяти в нових ситуаціях.

ЗК 4 – Здатність і готовність планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері професійної діяльності, розробляти та управляти проектами.

ЗК 8 – Здатність самостійно набувати і використовувати в практичній діяльності нові знання.

Спеціальні компетентності

СК 2 – Здатність застосовувати в педагогічній діяльності актуальні технології, організаційні форми, методи, прийоми і засоби навчання і виховання з метою підвищення якості освітнього процесу з фізичної культури.

СК 3 – Здатність здійснювати навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності з

урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки і практики фізичної культури.
СК 10 – Здатність розробляти програми і методичну документацію у сфері фізичної культури з врахуванням соціальних, морфо-функціональних, психологічних особливостей контингенту різного віку і статі, осіб з особливими потребами.

Програмні результати навчання

ПРН 3 – Знати психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти, нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у фізичній культурі.

ПРН 4 – Знати та розуміти принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти.

ПРН 10 – Вміти розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1-3	A4.11 Середня освіта (Фізична культура)	1-2	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	семінарські	сам. роб
Тема 1. Нормативно-правові засади організації рухової активності в освіті.	2	2	6
Тема 2. Державні стандарти та освітні програми у сфері рухової активності	2	2	6
Тема 3. Законодавче регулювання здоров'язбережувальної діяльності в освітньому процесі	2	2	8
Тема 4. Міжнародний досвід нормативного забезпечення спортивно-оздоровчих програм у ЗЗСО і ЗВО		2	8
Тема 5. Актуальні методичні підходи до формування змісту рухової активності учнів і студентів	2	2	8
Тема 6. Інклюзивні аспекти нормативного регулювання рухової діяльності в освіті	2	2	8
Тема 7. Дискусійні питання щодо розвитку законодавчої бази у сфері рухової активності		4	8
Тема 8. Контроль та оцінювання якості методично-правового забезпечення рухової активності в освітніх закладах	2	2	8
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контролю знань. Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.</p> <p>Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,75, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 75 балів. Оцінювання за додаткову роботу відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,20. Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 75 балів), самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів) і додаткового бала (максимальний бал – 20 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів. При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання рефератів, опрацювання завдань, підготовка конспектів навчальних текстів, тощо.</p> <p>Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою). Допуск до заліку становить мінімум 50 балів, максимум 100 балів</p>
<p>Вимоги до презентаційних робіт</p>	<p>Розробка презентацій <u>студентів денної форми навчання</u> є: – огляд питань за темами та виступ на практичному занятті; – підготовка доповіді, презентації на практичне заняття.</p> <p>Розробка презентацій <u>студентів заочної форми навчання</u> є: – підготовка доповіді, презентації на практичне заняття.</p> <p>Критерії оцінювання письмової роботи студентів денної форми навчання:</p> <p>У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю</p> <p><i>80–89 балів</i> – Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії</p> <p><i>70–79 балів</i> – Проект має чіткі цілі, відповідні темі. Включена інформація добута із різноманітних джерел. Проект корисний не тільки для студентів, які його створили</p> <p><i>60–69 балів</i> – Проект представляє інформацію, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії. Зроблений акцент на важливих питаннях</p> <p><i>50–59 балів</i> – Проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не</p>

	значні 25–49 балів – Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до заліку становить мінімум 50 балів, максимум 100 балів.
Підсумковий контроль	Залік. Оцінювання заліку студентів відбувається за 100 бальною шкалою. 90-100 балів – Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного і практичного курсу, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті практичні та теоретичні знання в усіх видах професійної діяльності. Не допускає помилок під час виконання різних практичних завдань, чітко знає методику дослідження та визначення різних складових та тем навчальної дисципліни. 80-89 балів – Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує теоретичну і практичну роботу без помилок, але може допустити незначні помилки при виконанні залікових завдань, та самостійному виконанні практичних завдань. 70-79 балів – Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички щодо виконання практичних завдань, але не вміє самостійно і творчо мислити, не може вийти за межі теми. 60-69 балів – Студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер. Вміє дати узагальнюючу характеристику стосовно різних практичних завдань. Володіє знаннями і вміннями не в повному обсязі. 50-59 балів – Студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер. Має прогалини в теоретичному курсі та в практичних вміннях та навичках. 25–49 балів – з можливістю повторного складання. Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Практичні вміння та навички сформовані на примітивному рівні. менше 25 балів – з обов'язковим повторним вивченням дисципліни. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
T1 РП	T2 РП	T3 РП	T4 РП	T5 РП	T6 РП	T7 РП	T8 РП	T9 КР	СР	Додатковий бал	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
0,75									0,05	0,20	

T1, T2 ... T9 – теми семінарських занять.

СР – самостійна робота

ДР – додатковий бал

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	<p>Оцінювання письмових робіт студентів регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Наказ 255 від 31.03.2025 про внесення змін до складу Комісії з питань етики і академічної доброчесності➤ Наказ №529 від 27.09.2022 р. “Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету”➤ Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.➤ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.➤ Наказ 1093 про створення комісії➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” <p>Корисні посилання</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/➤ Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти https://academiq.org.ua/➤ Закон України “Про запобігання корупції”- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18➤ Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX➤ Викривачі корупції (відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції) – https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/➤ Вебінари “Академічна доброчесність” – https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/➤ Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) –

	<p>https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/</p> <p>➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p> <p>Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Невідпрацювання занять може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положеннями можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>та до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення
Мультимедійна аудиторія 121 (проектор BenQ w1070); відеофайли
Література
Основна
1. Захарченко ВМ, Луговий ВІ, Рашкевич ЮМ, Таланова ЖВ, Кремень ВГ, редактор. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети»;

2014. 120 с.

2. Бугров В, Гожик А, Жданова К, Луговий В, Калашнікова С, редактори. Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети»; 2014. 156 с.

3. Рашкевич ЮМ. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки; 2014. 168 с.

4. Волк Н.В. Методичний посібник "Дидактико-методичні аспекти фізичної культури". 2019. Available from: <https://naurok.com.ua/metodichniy-posibnik-didaktiko---metodichni-aspekti-fizichno-kulturi-103630.html>

Додаткова

5. Рашкевич ЮМ. Розроблення освітніх стандартів та освітніх програм [Інтернет]. Доступно: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?limitstart=0>

6. Захарченко ВМ. Національна рамка кваліфікацій та освітні програми і кваліфікації [Інтернет]. Доступно: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html>

7. Луговий ВІ. Національна рамка кваліфікацій та Міжнародна стандартна класифікація освіти [Інтернет]. Доступно: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start20>

8. Методичні рекомендації щодо організації навчального процесу з фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах. Затверджено Міністерством освіти і науки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/metodichni-rekomendaciyi-schodo-organizaciyi-navchalnogo-procesu-z-fizichnoyi-kulturi-v-zagalnoosvitnih-navchalnih-zakladah>

9. Дикий В.В. Форми науково-методичної роботи фахівців фізичної культури в процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки. 2009;1:123-128.

10. Рибалко П. Методика управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю в сучасних навчальних закладах. 2019. Сумський національний аграрний університет. Available from: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream>

11. Сичова О.К. Сучасний урок фізичної культури в умовах концепції нової української школи. 2024. Ужгородський національний університет. Available from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/66960/1/67-71.pdf>

Нормативні документи

12. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. [Інтернет]. Доступно: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

13. Кабінет Міністрів України. Постанова № 1341 від 23 листопада 2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Інтернет]. Доступно: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>

14. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". Від 24.12.1993 № 3808-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

15. Національна стратегія розвитку фізичної культури і спорту в Україні на період до 2025 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62-2016-%D1%80>

16. Державний стандарт початкової загальної освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>

17. Типова програма з фізичної культури для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/typova-programa-z-fizichnoyi-kulturi-dlya-uchniv-1-4-klasiv-zagalnoosvitnih-navchalnih-zakladiv>

18. Концепція розвитку фізичного виховання в Україні (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2017 року № 1426). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-rozvitku-fizichnogo-vihovannya-v-ukrayini>

19. Указ Президента України від 02.06.2021 № 223/2021 «Про деякі питання підтримки

розвитку освіти, науки та спорту»

20. Указ Президента України від 25.05.2020 № 195 «[Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі](#)»

21. [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» \(із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 592-р\)](#)

22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «[Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти](#)»

23. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.02.2021 № 194 «[Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської молоді на період до 2025 року](#)»

24. Лист Міністерства освіти і науки України від 07.04.2021 № 1/9-188 «[Щодо освітніх програм](#)»

25. Лист Міністерства освіти і науки України від 12.02.2021 № 4.5/637-21 «[Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм](#)»

Викладач:

Лідія КОВАЛЬЧУК